

غار کتله‌خور زنجان

اولیه این غار چیزی حدود ۱۵ سال می‌گذرد که البته هنوز هم کاوش و فعالیت برای آماده‌سازی سایر قسمتهای غار برای بازدید ادامه دارد.

یک نکته جالب توجه در رابطه با غار کتله‌خور اینست که شواهد و بررسی‌های انجام شده مؤید این موضوع است که این غار در نهایت به غار علیصدر در همدان متصل می‌شود. همچنین یکی دیگر از عجایب و زیبایی‌های این غار تعدد طبقات آن است که اینگونه غارها در جهان بسیار کم‌نظیر هستند. گمان می‌رود که این غار دارای ۷ طبقه باشد که البته تاکنون تنها ۳ طبقه آن کشف شده است. ۱۰۰ متر ابتدای غار محل زندگی انسانهای نخستین

غار کتله‌خور، غاری است خشکی - آبی، واقع در استان زنجان و در ۱۵۵ کیلومتری جنوب زنجان و ۱۷۳ کیلومتری شمال همدان و ۴۱۰ کیلومتری تهران و ۵ کیلومتری شهر کوچک گرماب واقع است. این غار قبل از سال ۱۳۰۰ ه.ش. کشف شده است و در سال ۱۳۳۰ توسط شخصی به نام جمالی زنجانی به ثبت رسیده است. حدود سال ۱۳۴۳ ه.ش. کوهنوردان بعلت طولانی بودن دهلیز ورودی و کوتاه بودن سقف آن و مشکلات عبور و مرور

و فقدان جاذبه‌های ، غارسنگی بی‌اهمیت جلوه شد ولی در سال ۱۳۶۵ گروهی مجهز از غارنوردان زبده همدان بازدید مفصلی از غار انجام دادند و توانستند شکل‌گیری این غار را به دوران ژوراسیک مربوط دارند یعنی بیش از ۱۲۰ میلیون سال قبل. ساختمان در زیر کوه‌کتل خور قرار گرفته و از پائین دست دهانه آن رودشور که از شعبات فرعی قزل‌اوزن است جاری می‌شود. ورودی غار یک دهلیز ۴۰۰۰ متری بوده با سقفی کوتاه و فاقد غار سنگ و چند دهلیز فرعی، پس از دهلیز فرعی یک دالان وسیع ۹۵۰ متری با

سربالایی‌هایی به ارتفاع ۲ متر و گودالهای خشک قرار دارد که با دوشاخه ۵۰ متری ادامه پیدا می‌کند و پس از عبور از یک سربالایی به تالار وسیعی پوشیده از چکنده و چکنده و ستون می‌رسد. در داخل تالار کوچک بلورین ، که به تالار ستونها چسبیده چاهی به عمق ۸ متر قرار دارد که احتمالاً محل خروج آبهای فرورو سازنده غار است. غارکتله‌خور از لحاظ کیفیت بلورها و قندیلها، زیبایی و تعدد طبقات اولین غار آهکی جهان شناخته شده است که توسط سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و هزینه شخصی به نام مهندس عالی که مهندس عمران فرمانداری زنجان بودند در طول پنج سال آماده بهره‌برداری گشت. از بهره‌برداری

بوده است که این موضوع را اسکلت ۸۰ انسانی که در این محل پیدا شده است تأیید می‌کند. لازم به ذکر است که این اسکلت‌ها همچنان در این محل نگهداری می‌شوند. وجود چشمه‌های آب بسیار زلال در اطراف این غار و حفره‌های متعدد طبیعی هم از ویژگیهای منحصر به فرد این غار است. علاوه بر تمامی این مسائل در غار کتله‌خور همانطور که در قبل آمد می‌توان تجمع‌های متفاوتی مشاهده کرد که یکی از این تجمع‌های زیبا و جالب توجه استالاکمیت‌هایی است که بسیار شبیه به عروس و داماد هستند و به همین اسم نامگذاری شده‌اند.

بخش‌هایی از بنای تاریخی قلعه قبان ماکو فرو ریخت

بخشهایی از بنای تاریخی قلعه قبان در شهرستان ماکو در اثر بارش‌های اخیر فرو ریخت. بنا به اعلام مسوول میراث فرهنگی و گردشگری ماکو، بخشی از دیوار جنوبی این بنا به دنبال بارش بارانهای چند روز گذشته و سست شدن پی آن فرو ریخته است. جریان سیل که از بالای کلاهدک سنگی کوههای مشرف به ماکو جاری شده از دیگر عوامل تخریب دیواره این بنا اعلام شده است. بخشهای باقیمانده دیوار جنوبی قلعه قبان نیز که از جنس سنگ و آهک است در معرض تخریب و نابودی قرار دارند. قلعه قبان یکی از بناهای زیبای تاریخی ماکو است که از آثار مربوط به دوره صفویه محسوب می‌شود.

سیل جان ۱۴ نفر را در منطقه مغان گرفت

بخشدار اصلاندوز مغان گفت: جاری شدن سیل موجب مرگ ۱۴ نفر از اهالی بخش انگوت گرمی و ساکنان حاشیه رودخانه ارس در استان اردبیل شده است. مالک جعفرزاده افزود: این ۱۴ نفر در اثر وقوع حادثه سیل در حاشیه دره رود و طغیان رودخانه ارس غرق شدند. وی اظهارداشت: تاکنون فقط جسد سه نفر از آنها از میان گل و لای پیدا شده و جستجو برای یافتن سایر جان باختگان توسط امدادگران ادامه دارد. وی گفت: بیشتر جان باختگان از اهالی بخش انگوت گرمی، بخش خداآفرین و قره‌قیه در استان آذربایجان شرقی هستند.

(ایلنا)

در ۱۰ روستای شهرستان سلماس به علت نبود مدرسه آموزش و پرورش تعطیل است

مدیرآموزش و پرورش شهرستان سلماس گفت: در ۱۰ روستای این شهرستان به علت نبود مدرسه امر آموزش و پرورش تعطیل شده است. مدیرکل نوسازی توسعه و تجهیز مدارس آذربایجان غربی نیز گفت: هم‌اکنون در سطح استان یکهزار و ۶۹۶ فضای آموزشی با شش هزار و ۲۳۵ کلاس درس نیاز به مقاوم‌سازی دارند و این در حالیست که در حال حاضر سه هزار و ۷۸۸ کلاس درس در استان در حالت تخریب هستند.

دیدار و گفتگوی جمعی از اعضای مجمع دانشگاهیان آذربایجان با دکتر اعلمی

جمعی از اعضای مجمع دانشگاهیان آذربایجان در ادامه دیدارهای گذشته با دکتر اعلمی - نماینده تبریز و عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی - دیدار و پیرامون مسائل مختلف آذربایجان و بخصوص جو امنیتی حاکم بر آذربایجان در ماههای اخیر به بحث و گفتگو پرداختند. در این دیدار همچنین موضوع بازداشت مهندس مصطفی عوض پور و برادرانش مطرح شد و آقای دکتر اعلمی در خصوص بررسی و پیگیری مسئله قول اکید مساعد دادند.

یک نماینده مجلس انسجام هویت قومی و ملی را در آذربایجان ناگسستی دانست

رئیس کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی گفت: بر اساس تحقیقات، انسجام میان هویت قومی و ملی مردم در آذربایجان ناگسستی است. عماد افروغ در نشست اعضای کمیسیون فرهنگی مجلس با استاندار و اعضای شورای فرهنگ عمومی آذربایجان شرقی افزود: بر این اساس هویت قومی در آذربایجان با هویت ملی و ایرانی هیچگونه تعارضی ندارد و مردم این خطه از ایران زمین به هر دو هویت خود حساس هستند. وی از این ویژگی به عنوان یک فرصت یاد کرد و با تشریح سابقه مذهبی و سیاسی درخشان آذربایجان در تاریخ کهن ایران زمین گفت: البته باید از ویژگیهای قومی مردم این خطه در جهت توسعه کشور بهره برد. او بر لزوم ارزیابی جایگاه تبریز و آذربایجان شرقی در راستای تحقق اهداف مشخص فرهنگی نظام جمهوری اسلامی و استفاده از توانمندیهای آن در این ارتباط نیز تاکید کرد.

(ایرنا)

سه هزار و ۶۰۰ کارگر در آذربایجان شرقی کار خود را از دست داده‌اند

نماینده مردم تبریز، آذرشهر و اسکو در مجلس شورای اسلامی با انتقاد از اقدام وزارت کار و اموراجتماعی در خصوص دستمزدها، تصریح کرد: این امر باعث شده از ابتدای سالجاری تاکنون سه هزار و ۶۰۰ نفر از کارگران آذربایجان شرقی کار خود را از دست بدهند.

آل باير اقلار، "ياشاسين آذربايجان" سسيله بیر گه تبریزین گویونه یوکسلیدی

ایرانین ۱-نجی صنیف آدلانان فوتبال یاریشمالارینین سون هفته سینده تبریزین تراکتور سازی تیمی، تهرانین هما تیمینین قباغیندا اوغور قازاندی و بئله لیكله تراکتور ایرانین ان یوکسک صنیف یاریشمالاری اولان "لیگ برتر" بیر آدیم داهایا یاخینلاشدی. بو یاریشمادان سونرا تبریزی فوتبال سونلر ایستادیومدان ائشیکه چیخاراق باغشومالان بازارا قدر شنلیک ائتدیلر. تراکتور تیمین سونلری ایستادیوم دا اؤز تیملرین تشویق ائدن زمان و خیواندا شنلیک ائدن زمان "ياشاسين تراکتور"، "ياشا-ياشا چوخ ياشا آذربايجان"، "ياشاسين آذربايجان" و... کیمی شوعارلار و ترديلر. قتید ائتمه لی دیر کی بو شنلیگین سونندا آذربايجان میلی مارشی اوخوندو و پولیس یوزه یاخین مدنی حالدا شادلیق ائدن فوتبال سونلری توتوقلادی. بو گون تبریزده اولان فوتبال یاریشماسیندان سونرا کیمی فوتبالی هر زمان کی کیمی هئچ بیر مالی و جانی خصارت گوزارش اولماییب. حال بو کی آذربايجانان باشقا تمام ایران شهرلینده فوتبال یاریشمالاریندان سونرا نئچه - نئچه ماشینلار اودا چکیلیب، چوخلاری یارانارلار !!

دیل اولومو، مدنیت اولومو

هر گون دونیادا اون دیل آرادان گئدیر. بیلگین لر) عالیم لر) بئله اینانیرلار کی، بو یوز ایلین سونوندا، بو گونکی دیل لرین یوزده الی دن دوخسانا قدهری آرادان گه چک دیر. دیل لرین اولمه سی هامیدان آرتیق دیلچی لری سینسییدیر. بونا گوره کی، هامی بیر دیلده دانیشیرسا بئینمیزین دیل یارادیجیلیق قابلیتی آرادان گه ر. داهایا، باشقا دیل لرین یارانما سندلرینی دوشونمک چتین اولار. هر دیلین اولمه سی اینسان تاریخی بین بیر قایی سی باغلانیر. چئشیدلی مدنیتته صاحب اولماق بویوک بیر نعمت دیر. بونو قوروماق اوچون نئچه دیللی لیبی ساخلاماق گره ک دیر. دیل لرین آرادان گئتمه سی له، مدنیت لر آرادان گئدیر. دیل تکجه اینسان لار آراسیندا ایلگی وسیله سی یوخ، بلکه دنیا گوروشو، تخیل گوجو، دوغو دونیاسی، بیلیم لرین و دوشونجه لرین انتقال وسیله سی دیر.

واحد قاراباغلی

قورخورسان...

دره دن دانیشیرام قورخورسان
"دره نین دومانلی وار، سئلی وار"
داغدان دانیشیرام قورخورسان
" داغین اوچورومی وار، قاری وار"
دره بیر یانا،
داغ بیر یانا،
ياشایشداندا دانیشیرام قورخورسان
اؤزون بیل، قارداش!
آما اغیر درد دیر قورخوب یا شاماق!

فیکرت صادق

سؤگی یاساق

هانلی انسانلیغین گؤزل باخیشی
هانلی یا شامین مهربان آخیشی
هانلی هر آنی بزه یین آرزیلار
هانلی سؤگینین سولماز ناخیشی
هانلی یا شاما گرک دورو دیلکلر
هانلی تانریلار تارلاسی
قوتسال اوره کلر
انسانلیق دالداردا اوتانان
کین قاسیرغاسی بورراغان
گونه می چولغایان قارانلیق یالان
سؤزلر دیلدرده اویونچاق
گؤزلر آنلامسیز چوروک چاتلاق
ایزلر بیرووزلاردا توتساق
حقیقت اسیر جهالتین جایناغیندا
حیات آزغین بیلمزلیگین قوراغیندا
باخیشلار سولغون
کور اینانجین دوزاغیندا
سؤنیج اتوی داربا داغین
گولوش دوستاق
سؤدالیلار پارام پارچا
سؤگی یاساق

اسماعیل جمیلی

استخراج اورانیوم در آذربایجان

روز یکشنبه دهم اردیبهشت ماه ۱۳۸۵ علی لاریجانی دبیر شورای عالی امنیت ملی کشور در جلسه پرسش و پاسخ با دانشجویان دانشگاه تهران رسماً خبر از کشف و استخراج ده ها هزار تن اورانیوم در استان اردبیل را داد. همچنین غلامرضا آقازاده رئیس سازمان انرژی اتمی نیز روز سه شنبه ۱۲ اردیبهشت اعلام داشت که جمهوری اسلامی ایران طرح سرمایه گذاری وسیعی برای اکتشاف و استخراج بیشتر اورانیوم از مناطق مختلف کشور از جمله در آذربایجان را دارد. این در حالی است که تاکنون هیچگونه خبری در خصوص اکتشاف و استخراج اورانیوم داده نمی شد. انتشار خبر استخراج ده ها هزار تن اورانیوم در استان اردبیل از سوی مقامات رسمی کشور، صحت اخبار و گزارشات مربوط به آلودگی آب های منطقه به مواد رادیواکتیو و افزایش هشدار دهنده میزان سرطان دستگاه گوارش و خون در میان مردم منطقه را تأیید می نماید. این در حالی است از حدود سه سال قبل برخی از نشریات محلی استان اردبیل از جمله «خیاو»، «آراز»، «آوای اردبیل»، «روای» و غیره حکایت از آن داشتند که با آغاز فعالیت شرکت «انرژی نوین «سانا»» وابسته به سازمان انرژی اتمی جمهوری اسلامی ایران که هرگونه معامله شرکت های خارجی با آن از سوی آمریکا منع شده است) در استان اردبیل، میزان مواد رادیواکتیو در آب آشامیدنی منطقه که از کوه پایه های ساوالان سرچشمه می گیرند، بین چهار تا هفت برابر افزایش یافته است. همچنین برخی خبرگزاری های رسمی جمهوری اسلامی ایران نیز اعلام داشته اند که میزان سرطان دستگاه گوارشی در استان اردبیل تقریباً دو و نیم برابر سطح جهانی است. با این حال درج و انتشار هرگونه خبر مربوط به آلودگی آب های منطقه به مواد رادیواکتیو و افزایش میزان مبتلایان به سرطان در میان مردم منطقه شدیداً از سوی نهادهای انتظامی - امنیتی کنترل و سانسور شده و می شود.

ارمنستان الحاق منطقه قاراباغ به آذربایجان را غیرممکن دانست

«وارطان اوسکانیان» وزیر امور خارجه ارمنستان بازگشت و الحاق منطقه اشغالی "قاراباغ" به جمهوری آذربایجان را غیرممکن دانست. اوسکانیان در قالب سفر دو روزه به منطقه اشغالی قاراباغ، با ایراد سخنرانی در دانشگاه دولتی «آرتساخ» این منطقه گفت: من نمی توانم در زمان حاضر پیش بینی کنم که قاراباغ کوهستانی از چه موقعیت سیاسی برخوردار خواهد بود ولی مطمئن هستم که الحاق دوباره آن به جمهوری آذربایجان، امکان پذیر نیست. (!!!)

ساختمان تنها بیمارستان شهرستان سراب فرسوده است

رییس شبکه بهداشت و درمان شهرستان سراب گفت: بدلیل فرسوده بودن ساختمان تنها بیمارستان این شهرستان ایجاد سه بخش مورد نیاز ارتوپدی، اعصاب و سوانح و سوختگی در آن میسر نیست. دکتر بایرامی، روز یکشنبه در نشست کارگروه بهداشت و درمان شهرستان سراب افزود: وضعیت کنونی این بیمارستان برای جمعیت ۱۴۵ هزار نفری آن جوابگو نیست و لازم است یک بیمارستان جدید در سراب احداث شود. وی با اشاره به مراجعه قابل توجه بیماران قلبی، عروقی و اعصاب خواستار ایجاد بخش های مربوطه در مرکز درمانی مزبور شد. در این نشست فرماندار سراب نیز خواستار تعیین اهداف زمان بندی شده در کلیه بخش های بهداشتی و درمانی این شهرستان شد.

سوروملو مودور (مدیر مسئول): کویولو حمید عظیمی
باش یازار (سردبیر): سید مصطفی جمشیدی

بو ساین امکداشلاری (همکاران):
هاجر محمدزاده، سمیه جاوید، معصومه یوسفی، محمد سلیمی،
رحیم نجفی، کویولو محمد پیرقلی، پریخانلی جواد سروناز، توحید
احمدی، جعفر شیخ پور، هادی ارجمند، رضا ابراهیمان

شماره حساب ۳۳۱۲۵۰۹۶۳۵ بانک تجارت، سید مصطفی جمشیدی
E-mail: Yurd84@mynet.com

اسماعیل کبیر جینابلاری؛

قارشیلاشدیغینیز آجینی سیزه و عائله نیزه
باش ساغلیغی وئریم، اولو تائیردان سیزه
دؤزوم، او مرحوما رحمت دیله بیریک.

یورد